

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie sędziów Sądu Rejonowego w O.: SSR R. C., SSR W. U., SSR A. K., SSR A. T., SSR M. P., SSR M. T.; sędziów Sądu Okręgowego w O.: SSO J. T. i SSO A. B.; Sędziów Sądu Apelacyjnego w [...]: SSA K. A. – Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] oraz SSA S. W. – Wiceprezesa Sądu Apelacyjnego w [...], D. Ł. - prokuratora Prokuratury Okręgowej w O., M. C. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. oraz M. N. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w O.

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

na posiedzeniu w dniu 14 lutego 2024 r.

zażalenia wnioskodawcy B. S. z dnia 11 grudnia 2023 r.

na zarządzenie sędziego Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2023 r., sygn. akt I ZI 69/23, o odmowie przyjęcia wniosku

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie

UZASADNIENIE

W dniu 16 października 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo Wiceprezesa Sądu Okręgowego w O. przekazujące według właściwości wniosek B. S. z dnia 20 września 2023 r. o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziów Sądu Rejonowego w O.: SSR R. C., SSR W. U., SSR A. K., SSR A. T., SSR M. P., SSR M. T.; sędziów Sądu Okręgowego w O.:

SSO J. T. i SSO A. B.; Sędziów Sądu Apelacyjnego w [...]: SSA K. A. – Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] oraz SSA S. W. – Wiceprezesa Sądu Apelacyjnego w [...], D. Ł. - prokuratora Prokuratury Okręgowej w O., M. C. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. oraz M. N. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. Zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału I Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2023 r., sygn. akt I ZI 69/23, wezwano wnioskodawczynię B. S. do uzupełnienia braków formalnych wniosku z dnia 20 września 2023 r., poprzez sporządzenie i podpisanie go przez adwokata lub radcę prawnego będącego pełnomocnikiem, a także o wskazanie sygnatury sprawy karnej, której dotyczy wniosek oraz załączenie odpisu aktu oskarżenia skierowanego do sądu. Jednocześnie pouczone wnioskodawczynię, że wskazane braki formalne należy uzupełnić w terminie 7 dni od otrzymania zarządzenia pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku.

B. S. nie wywiązała się w terminie z obowiązku nałożonego na nią we wskazanym wyżej zarządzeniu, jednocześnie skierowała w dniu 14 listopada 2023 r. do Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego pismo, w którym wniosła o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Zarządzeniem sędziego Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2023 r. odmówiono przyjęcia wniosku z uwagi na fakt, iż w B. S. nie wykazała, że jest uprawnioną do tego stroną postępowania karnego.

Zażalenie na zarządzenie w dniu 11 grudnia 2023 r. wniosła B. S. W zażaleniu tym zawarła argumentacja mającą przemawiać za zasadnością złożonego wniosku z dnia 20 września 2023 r. oraz ponowiła wniosek o ustanowienie jej pełnomocnika z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie wnioskodawcy – B. S. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Kwestę immunitetu sędziowskiego oraz prokuratorskiego regulują kolejno przepisy art. 80 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023, poz. 217; dalej: p.u.s.p.) oraz art. 135 § 4 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2023, poz.1360; dalej: u.p.p.), które

zastrzegają, że zarówno sędzia, jak i prokurator, nie może być zatrzymany ani pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego. W tym stanie rzeczy, Sądowi Najwyższemu, jako sądowi właściwemu na podstawie art. 27 a § 1 ust. 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2023 poz. 1093), przysługuje uprawnienie do wstępnej kontroli wniosku o wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego oraz prokuratora do odpowiedzialności karnej. Jeżeli wniosek ten nie odpowiada warunkom formalnym pisma procesowego określonym w Kodeksie postępowania karnego, przewodniczący (prezes) sądu dyscyplinarnego odmawia jego przyjęcia w drodze zarządzenia (art. 80 § 2 b p.u.s.p., art. 135 § 4 u.p.p.).

Jedną z okoliczności przemawiającą za zasadnością przyjęcia do rozpoznania rzeczoności wniosku jest przede wszystkim jego prawidłowe zainicjowanie, co skorelowane jest z wymogiem zawartym w art. 13 k.p.k. Przepis ten stanowi, że uzyskanie zezwolenia władzy, od którego ustawa uzależnia ściganie, należy do oskarżyciela. W odniesieniu do przestępstw popełnionych przez sędziego lub prokuratora, należy zatem wpierw zainicjować postępowanie karne, a następnie wystąpić do sądu dyscyplinarnego o wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego lub prokuratora do odpowiedzialności karnej. Dopiero bowiem uzyskanie statusu strony w postępowaniu karnym toczącym się o ten sam czyn, przeciwko tej samej osobie, daje podstawę do przyznania wnioskodawcy statusu strony w postępowaniu delibacyjnym. W innym wypadku wydanie przez sąd dyscyplinarny uchwały w tym zakresie zostałoby niejako uczynione „in blanco” i byłoby zawieszone w próżni, co też stoi w sprzeczności z istotą postępowania, o którym mowa w art. 80 p.u.s.p. oraz 135 u.p.p.

Przenosząc powyższe na kanwę niniejszej sprawy wskazać należy, że zarządzeniem sędziego Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2023 r. wezwano wnioskodawcę – B. S. do uzupełnienia braków formalnych wniosku z dnia 20 września 2023 r. m. in. poprzez wskazanie sygnatury sprawy karnej, której dotyczy wniosek oraz załączenie odpisu aktu oskarżenia skierowanego do sądu. Jednocześnie, w sposób prawidłowy pouczone ją o terminie do wywiązania się z nałożonego na nią obowiązku.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, B. S. w piśmie wniesionym do Sądu Najwyższego w dniu 14 listopada 2023 r. przytoczyła szereg argumentów mających przemawiać za zasadnością jej wniosku, nie wskazała przy tym jednak sądu powszechnego, przed którym zawisła sprawa karna przeciwko sędziom i prokuratorom o zarzucane im wnioskiem czyny oraz jej sygnatury, choć wiadomościami tymi powinna dysponować jako strona postępowania. Nie jest przy tym rolą sądu dyscyplinarnego wypełnienie podstawowych obowiązków strony, która to obowiązana jest dopełnić wszelkich wymogów formalnych inicjujących niniejsze postępowanie.

W tym stanie rzeczy, skoro B. S. nie wywiązała się z nałożonego na nią obowiązku, a zatem nie zainicjowała postępowania delibacyjnego w sposób prawidłowy, bezcelowym było rozpatrywanie jej wniosku o przyznanie pełnomocnika z urzędu. Wobec tego, w oparciu o właściwą podstawę prawną, tj. 80 § 2b p.u.s.p oraz art. 135 § 4 u.p.p. zasadnie odmówiono przyjęcia jej wniosku z dnia 20 września 2023 r.

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[M. T.]

[ms]